

# Ta en lapp och vänta på din tur

---

## Berättelse

---

I Sverige måste man ofta vänta på sin tur. Du ser det på apoteket, på banken och på vårdcentralen. På många av de här ställena finns det en liten maskin vid dörren. Ur maskinen kommer en nummerlapp. Den kallas också kölapp. På lappen står det ett nummer, till exempel B45.

När du har din lapp sätter du dig ner och väntar. På väggen finns en skärm. På skärmen visas ett nummer. Ibland ropar personalen upp numret i stället. När ditt nummer kommer fram är det din tur. Då går du fram till disken och får hjälp.

Det här är en viktig regel: den som kom först blir hjälpt först. Man säger att man "tar sin tur". Man får inte gå före de andra. Att tränga sig i kön ser många som oartigt. Därför väntar man lugnt tills numret är ens eget.

På en del ställen finns det moderna kösystem. Då kan du ta ett könummer med mobilen. Sedan kan du gå och handla en stund. När det snart är din tur får du ett sms. Då hinner du komma tillbaka i tid. På några apotek läser en röst upp numret högt. Det hjälper personer som inte ser så bra.

Att ta en kölapp är alltså inte svårt. Du drar en lapp, du läser ditt nummer och du väntar. Det är ett enkelt sätt att göra köandet lugnt och rättvist för alla.

## Ordlista

---

ORD	FÖRKLARING
kö	när flera personer väntar efter varandra på sin tur
nummerlapp	en liten papperslapp med ett nummer; även "kölapp"
tur	när det är din gång att få hjälp
vänta	stanna en stund tills något händer
skärm	en platta på väggen som visar siffror eller bilder
ropa upp	säga ett nummer eller namn högt
disk	bordet där personalen står och hjälper dig
tränga sig	gå före andra i kön utan att vänta
oartig	inte snäll eller hövlig mot andra
rättvis	lika och just för alla; ingen får mer än någon annan

---

## Läsförståelsefrågor

---

1. Vad gör du först när du kommer till apoteket eller banken?
  1. Du går direkt fram till disken och pratar.
  2. Du tar en liten lapp med ett nummer ur en maskin.
  3. Du betalar en avgift för att få vänta.
2. Hur vet du att det är din tur?
  1. Personalen ringer hem till dig på kvällen.
  2. Ditt nummer syns på skärmen eller sägs högt.
  3. Du får gå fram när som helst.
3. Vad menar texten med att "ta sin tur"?
  1. Att den som kom först också får hjälp först.
  2. Att den som har bråttom alltid går först.
  3. Att alla får hjälp på exakt samma gång.
4. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. På en del ställen kan man ta ett könummer med mobilen.
  2. Man får gärna gå före de andra i kön om man har bråttom.
  3. Alla apotek i Sverige har en röst som läser upp numret.
5. Varför kan det vara bra att ett sms talar om när det snart är din tur? Svara med egna ord.
6. Varför tror du att man väntar på sin tur i stället för att tränga sig? Svara med egna ord.

### Facit

1. Du tar en liten lapp med ett nummer ur en maskin.
1. Ditt nummer syns på skärmen eller sägs högt.
1. Att den som kom först också får hjälp först.
1. ja b) nej (texten säger att många ser det som oartigt att tränga sig) c) det står inte i texten (texten säger "några apotek", inte alla)
- Exempel på svar: Då kan man gå iväg och göra något annat under tiden och ändå komma tillbaka i tid, utan att stå och vänta hela tiden.
- Exempel på svar: För att det är lugnt och rättvist när alla väntar på sin tur, så att den som kom först inte blir omkörd av andra.

*Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.*

## FÖR LÄRAREN

Mycket konkret vardagstext som passar utmärkt att rollspela: låt eleverna "dra en lapp", läsa upp ett nummer (B45) och öva fraserna "Det är min tur" och "Vilket nummer har du?". Tema: sociala koder och praktisk vardag på apotek, bank och vårdcentral. Fråga 6 kräver en första, enkel slutsats. Framställ kölappen som en praktisk vana på många ställen, inte som något "alla svenskar alltid gör".

## Diskussionsfrågor

---

- Var har du själv sett en nummerlapp eller en kö med nummer? Berätta.
- Hur gör man när man väntar på sin tur där du kommer ifrån? Tar man en lapp, eller står man i en rad?
- Vad kan man göra om man är osäker på var man drar lappen eller vilket nummer som gäller?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om en gång då du fick vänta på din tur någonstans. Var var du, hur länge väntade du och vad gjorde du under tiden?

---

## Källor och faktagranskning

- Qmatic – Kölappar och kösystem: <https://www.qmatic.com/sv-se/produkter/kolappar/>
- Qmatic – Digitalt/virtuellt kösystem (könummer och påminnelse via mobilen): <https://www.qmatic.com/sv-se/losningar/virtuellt-kosystem>
- Synskadades Riksförbund – Kösystem (talande kölapp och tillgänglighet): <https://www.srf.nu/paverkansarbete/fragor-vi-driver/digital-inkludering/kosystem/>
- Qmatic – Apoteket som satsar på talande kölapp: <https://www.qmatic.com/sv-se/mot-qmatic/nyheter/apoteket-som-satsar-pa-talande-kolapp/>

Faktagranskad mot Qmatic och Synskadades Riksförbund i juni 2026. Nyckelfakta: På många apotek, banker, vårdcentraler, posten, i butiker och vid informationsdiskar/receptioner tar man en nummerlapp (kölapp) och väntar tills numret visas på en skärm eller ropas upp. Systemet bygger på principen att den som kom först blir betjänad först – man "tar sin tur". Att tränga sig eller gå före uppfattas ofta som oartigt. Många ställen har digitala kösystem; vissa låter en ta könummer via mobilen och skickar en sms-påminnelse när det snart är ens tur. Talande kölappar (som läser upp numret) finns på en del apotek och förbättrar tillgängligheten för personer med synnedättning; Synskadades Riksförbund driver frågan om att kösystem måste vara tillgängliga. OSÄKERHET: texten framställer kölappen som en praktisk social kod på MÅNGA ställen, inte som något "alla svenskar alltid gör"; vana och regler varierar mellan platser.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.